

BEGRAVEN IN DE REGIO

Wat treurt gij droeven om uw doode

De laatste eer bewijzen kan op veel manieren. Van een piramide bouwen tot het uitstrooien over zee van de as van de overledene. Vandaag De Essenhof in Dordrecht.

KEES VAN TOL
DORDRECHT

Er zijn heel veel mogelijkheden om uit te drukken dat iemand is overleden. Op begraafplaats De Essenhof in Dordrecht is een graf waarop staat *Door de Sluis*; een weinig voorkomende uitdrukking om aan te geven dat iemand het tijdelijke voor het eeuwige heeft verwisseld. De stadse begraafplaats is een en al bedrijvigheid. Er zijn begrafenissen, crematies en bijzettingen, er worden rouwplechtigheden gehouden en nabestaanden bezoeken een laatste rustplaats. Er zijn aparte gedeeltes voor moslims, Armeniërs en oud-katholieken, terwijl teksten op veel andere graven aangeven dat lang niet iedereen die in Dordrecht ligt begraven er zijn wieg had staan. *Jezu ufam tobie*, staat op het graf van een in Polen geboren vrouw. De hoofdingang is aan de

Het beeld Insulinde bij het graf van Indië-kenner professor P.J. Veth (1814-1895). FOTO CEES SCHILTHUIZEN

Nassauweg. Vroeger ging iedereen via een poort aan de Mariastraat naar binnen, bij de Blauwe Tunnel. Die poort staat nog steeds open. Erachter is het oude gedeelte, met

veel bomen en fraaie grafmonumenten van soms meer dan een eeuw oud. Opvallend is een groot wit vrouwenbeeld dat wordt omhuld door een vitrine van plexiglas om

de tand des tijd te weerstaan. Ondanks de luchtgaten groeit er alg op de sokkel. In het midden van de dodenakker is een monumentale aula, die in 2008 wordt opgeknapt.

Hier is ook een stukje dienstverlening dat op de meeste dodenakkers in de regio ontbreekt: een toilet. Een dichterlijke man, die in 1871 werd geboren, heeft als troost op zijn grafsteen laten beitelen: *Wat treurt gij droeven om uw doode, ik ben niet dood, ik leef voort. Ik ben aan 't aardsch gewoel ontvlooden en beid U in beter oord. Eens vindt gij daar in hooge sfeer, mij rein en zalig weer.* De zerk meldt dat de man op 9 april 1946 is 'overgegaan'. Een in 2001 overleden vrouw zegt op haar grafsteen: *Het moeilijkst in het leven is om afscheid te nemen. Men leert het niet. Men begrijpt het nooit.* Nog recentier is de tekst die uitdrukt dat de dood het vestand te boven gaat: *Het begrijpen is mij te wonderbaar.* Een christen heeft gekozen voor Jezus' woorden uit het Johannes-evangelie: *Ik ben de opstanding en het leven. Wie in mij gelooft zal leven ook al is hij gestorven.* Een echtpaar wordt herdacht met de voorspellende frase *Hier rusten tot de wederopstanding...* Op een andere grafsteen staat in kloeke hoofdletters alleen de naam **WILMA**. Op weer een andere de eenvoudige, universele woorden: *memento mori* (gedenk te sterven).

AD pakt uit met de Nieuwjaarsactie!

Doe mee en win één van de vele mooie prijzen.

Speciaal voor abonnees

BILDERBERG

AD sluit 2007 af met de knallende Nieuwjaarsactie voor trouwe abonnees. U maakt kans op één van de vele prachtige prijzen. Als hoofdprijs verloot het AD maar liefst 100 arrangementen in een Bilderberg hotel t.w.v. ca. € 150,-. Daarbij zijn er vele andere prijzen te winnen.

Meedoen is heel eenvoudig

Ga vòòr 7 januari 2008 naar www.AD.nl/nieuwjaarsactie en vul uw naam en adresgegevens in. U maakt direct kans op één van de prijzen. Heeft u geen internet? Dan kunt u ook de onderstaande bon invullen en opsturen.

Ja, ik doe mee met de AD Nieuwjaarsactie en maak kans op één van de vele prijzen.

Ik ben AD abonnee en mijn gegevens zijn:

Naam: _____ Voorletters: _____ M/V _____
 Straat: _____ Huisnummer: _____
 Postcode: _____ Woonplaats: _____
 Telefoon: _____
 Geboortedatum: _____ E-mail: _____

Stuur deze bon in een ongefrankeerde envelop naar:

AD NieuwsMedia bv, t.a.v. afdeling Lezersservice, antwoordnummer 92300, 3009 XD Rotterdam.

Actievoorwaarden:

Winnaars ontvangen vòòr 21 januari 2008 bericht. De actie geldt alleen voor vaste AD abonnees. Over de uitslag van de loting kan niet worden gecorrespondeerd. De prijzen zijn niet inwisselbaar voor geld.

Meer informatie over de prijzen en de actievoorwaarden vindt u op www.AD.nl/nieuwjaarsactie.

